

Tipografia Albert Corbeto fa una triple aportació al món de la tipografia, amb el seu estudi sobre Daniel B. Updike i un estudi històric en català

L'evolució dels caràcters

Albert Corbeto
Daniel B. Updike,
impressor e historiadore de la tipografia / Tipos de imprenta en España

CAMPGRÀFIC
224 / 332 PÀGINES
45 EUROS

Albert Corbeto
Marina Garone
Història de la tipografia

PACÈS
296 PÀGINES
25 EUROS

AITOR QUINEY

Quina relació té la teoria de Charles Darwin sobre l'evolució de les espècies, basada en la supervivència del més fort, amb l'evolució dels tipus d'impremta? Segons el nord-americà Daniel B. Updike, impressor i historiadore, que va iniciar amb la publicació del seu llibre *Printing Types* (1922), un estudi dels tipus d'impremta amb el qual pretenia encaminar i facilitar la concepció de nous caràcters en relació amb els models antics, hi té molt a veure i, de fet, el subtítol del seu llibre diu així: *A study in survivals*. Aquest subtítol va permetre a Sumner Stone, dissenyador de tipus nord-americà, al·ludir a la teoria darwiniana per referir-se a la tendència evolutiva que ha caracteritzat la història de la tipografia. Stone considera que el continuum en la creació de tipus d'impremta és una reminiscència de les relacions entre pares i fills i troba la seva justificació més evident en la terminologia tipogràfica, que classifica per famílies els diversos dissenys de tipus que van anar apareixent.

Així, els primers caràcters gòtics alemanys van copiar les formes manuscrites precedents, de la mateixa manera que les primeres lletres romanes es van inspirar en la cal·ligrafia humanística i en l'escriptura epigràfica. D'aquesta romana, Griffó va tallar per a l'impressor venecià Aldo Manuzio la caixa baixa i les majúscules que es van convertir en l'origen de tots els

dissenys de romana antiga que es van anar utilitzant i van sobreviure durant diversos segles, fins que els Didot i Bodoni van establir les característiques definitòries dels caràcters que coneixem com a caràcters moderns.

Dos volums i molta història

L'estudi de la tipografia està de sort amb l'entrada en escena de tres títols nous d'un mateix autor, Albert Corbeto (Barcelona, 1971). La vida i l'obra d'Updike i la història de la tipografia espanyola ens arriben en dos llibres que són una gran aportació a l'estudi dels tipus d'impremta: *Daniel B. Updike, impressor e historiadore de la tipografia*

Tant l'excel·lència de l'impressor com la del tipògraf depenen de l'habilitat del fonedor dels tipus

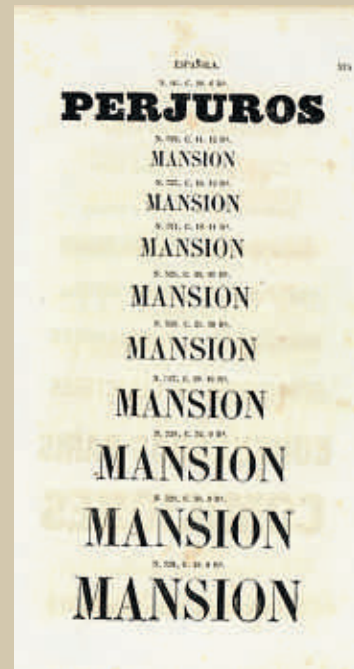
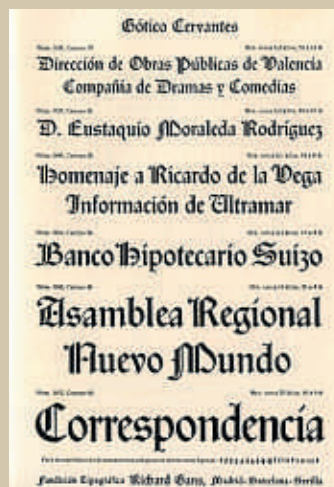
i *Tipos de imprenta en España* (2011), editats per Campgràfic. Si bé cada un dels llibres és absolutament independent de l'altre, la seqüència natural seria llegir la biografia professional d'Updike, la traducció del seu estudi carregat d'erudició sobre la impremta espanyola i després acabar amb el segon volum, on Corbeto revela els camins de va seguir els tipus de la impremta espanyola, en un tractat d'ordre general i cronològic.

Quan parlem d'un llibre acurat



A la foto superior, l'impressor Daniel B. Updike, i a baix, una mostra del gòtic de la tipografia Richard Gang

A la dreta, Perjuros-Mansion, que pertany a la foneria de V. Petibon (Madrid, c. 1850)
CAMPGRÀFIC



Poesia

Mudar de pell

Estel Solé
Dones que somiaven ser altres dones

EDITORIAL GALERADA (EIXARMS, II)
64 PÀGINES
15 EUROS

ANNA CARRERAS

Trepitjar amb pas ferm la trontolladissa orografia literària actual (i guanyar el Premi Amadeu Oller 2011) és un senyal inequívoc del talent de la poetessa i actriu Estel Solé (Molins de Rei, 1987). Moderna, descarada i vital, la poesia de Solé és una oda a la transformació, al somni, al salt per no quedar empastifats d'una realitat sòrdida i medio-

cre. La ironia –constant, àcida i dinàmica– permet sobreviure la tragèdia quotidiana, el fracàs de les relacions i la mutació (allò que ens incita a viure). No només ella somnia amb el canvi; en paral·lel, cal metamorfosejar un entorn hostil i irrespirable. Somniar ser un altre no és manca de personalitat: és capacitat per usurpar inconscients aliens i mudar de pell.

A la part I, la veu poètica es presenta com una “fracassada”, i admet que ara “fracasso millor que fa un any”. Intrèpida, reclama la tragèdia i el límit per viure amb salvatgia. Estimar és menjar una bossa de pipes, i malgrat la ceguesa de l'amor, no fem cursos de braille. La passió causa incongruència, dubtes i contradiccions (com la poesia) i tota recerca crea buidor, assaig continu, fúria i enyor del paradís perdut de la innocència. Però hi ha l'adversativa, els instants de felicitat que Solé resol amb imatges magistrals: “Jo sóc la teva crisi dels quaranta / i tu la meua bogeria dels vint”. La part II és un autèntic bestiari adaptat al segle 2.0. Indiscutibles semblances entre el món

animal i la vida de parella: les obsessions per circuits tancats com la rodeta de el hámster, les capes de pell que ens plomem com les serps, els homes gos que ensumen quan no toca o la temeritat de les rates que cauen en la trampa.

I la part III és una sala de tortures on el discurs, directe i implacable, escup la tristesa, la sang i el verí amb l'afany de renèixer, i el jo poètic –que encara s'adreça a un tu omnipresent– fa inventari del temps perdut en massa cossos i conclou que “perseguiu l'error / per no estimar, ni sentir, ni créixer”. Solé transita per l'escenari que va del joc al foc, d'Eros a Tànatos, conscientment instal·lada en el Pathos que els fa de pont. |